سه شنبه 02 اردیبهشت 1404 - 13:57

7 روز تا واقعیت: گزارش پیش‌بینی اقتصادی هفته آتی

با ورود به هفته اول اردیبهشت 1404، اقتصاد جهانی در نقطه‌ای حساس قرار گرفته است؛ جایی میان فشارهای مداوم تورمی، تنش‌های ژئوپولیتیکی و روندهای نابرابر رشد اقتصادی. تازه‌ترین پیش‌بینی‌های نهادهای معتبر بین‌المللی، تصویری محتاطانه از چشم‌انداز اقتصادی هفته پیش‌رو ترسیم کرده‌اند؛ تصویری که در آن، تحولات ایران نیز جایگاه ویژه‌ای در منطقه و جهان دارد. روزهای پیش رو می‌تواند مسیر 6 ماهه سال 1404 را تعیین کند؛ دوره‌ای که اقتصادهای بزرگ در آستانه تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز قرار دارند.

رشد جهانی: روندی کند و شکننده

بر اساس گزارش تازه صندوق بین المللی پول (IMF)، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی جهانی در سال های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ به میزان 3.3 درصد باقی خواهد ماند. این عدد تغییری نسبت به پیش بینی های مهر ماه 1403 ندارد، اما در دل آن، اختلافات آشکاری میان اقتصادهای پیشرفته و در حال توسعه دیده می شود. برآورد می شود که کشورهای توسعه یافته در سال ۲۰۲۵ میلادی تنها 1.8 درصد رشد داشته باشند، در حالی که اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه به رشد 4.2 درصدی ادامه خواهند داد.

در مقابل، مؤسسه S&P Global چشم انداز رشد جهانی را کاهشی دانسته و نرخ رشد را از 2.5 درصد به 2.2 درصد مد نظر گرفته است. این بازنگری ناشی از نگرانی ها نسبت به نوسانات سیاستی در ایالات متحده و تنش های تجاری فزاینده به ویژه با چین است. نتیجه این جنگ تجاری دنیای تجارت را تکان خواهد داد.

تورم و سیاست های پولی: در جست وجوی تعادل

در حالی که پیش بینی می شود تورم جهانی از 5.9 درصد در سال ۲۰۲۴ به 4.5 درصد در ۲۰۲۵ کاهش یابد، اما تورم هسته ای-Core Inflation در اقتصادهای پیشرفته همچنان پابرجا باقی مانده است. مؤسسه S&P Global هشدار داده که تعرفه ها و موانع تجاری، موجب افزایش قیمت های تولید و مصرف شده و مهار تورم را پیچیده تر کرده اند.

در حوزه سیاست های پولی، بانک های مرکزی در تلاش اند میان کنترل تورم و حمایت از رشد اقتصادی توازن برقرار کنند. انتظار می رود بانک مرکزی آمریکا در آذر ماه سال جاری نرخ بهره را به میزان ۲۵ واحد پایه کاهش دهد، و در سال ۲۰۲۶ نیز این روند را ادامه دهد. در مقابل، بانک های مرکزی اروپای غربی احتمالاً با سرعت بیشتری به سمت کاهش نرخ بهره حرکت خواهند کرد، چرا که شرایط تورمی در آن مناطق متفاوت است.

بررسی منطقه ای اقتصاد جهان

ایالات متحده آمریکا: شاخص اعتماد مصرف کنندگان به پایین ترین سطح خود در ۱۲ سال گذشته رسیده و به عدد 65.2 کاهش یافته است؛ این کاهش می تواند نشانه ای از چالش های آتی برای اقتصاد آمریکا باشد، برخلاف چیزی که رئیس جمهور ترامپ تصور می کند. نشست فدرال رزرو در تاریخ 5 اردیبهشت، رویداد کلیدی این هفته خواهد بود. با کاهش تورم آمریکا به ۳.۱ درصد بر اساس ابزار FedWatch بورس شیکاگو. با این حال، رشد آمار اشتغال در ماه اردیبهشت (افزایش ۲۷۵ هزار شغل) پیش بینی می شود.

چین: پیش بینی ها حاکی از آن است که رشد اقتصادی چین در سال جاری به کمتر از ۴ درصد خواهد رسید. این کاهش عمدتاً تحت تأثیر جنگ تجاری با آمریکا و مسائل ساختاری در داخل کشور رخ داده است. ولی پیش بینی ها حاکی از آن است که احتمالا برنده این بازی بزرگ تجاری چین خواهد بود. رشد اقتصادی چین در زمستان 1403، فراتر از انتظارات و برابر با ۴.۸ درصد بود؛ با این حال، بحران بدهی در بخش املاک همچنان مانعی جدی است. انتظار می رود بانک مرکزی چین در هفته آینده ۵۰ میلیارد دلار نقدینگی به بازار تزریق کند تا بازارها را تثبیت نماید. در صورت اعلام اقدامات محرک اقتصادی، احتمالاً شاخص کامپوزیت شانگهای با رشد مواجه خواهد شد. نگرانی درباره تقاضای نفت نیز ممکن است قیمت نفت برنت را زیر ۸۵ دلار در هر بشکه نگه دارد.

هند: با وجود آنکه هند همچنان یکی از سریع ترین اقتصادهای رو به رشد است، اما پیش بینی ها نسبت به گذشته تعدیل شده اند و کمی کاهش یافته اند. با این حال هند به پیشرفت خود ادامه خواهد داد.

اروپا: رشد اقتصادی در کشورهای اروپایی بسیار ضعیف بوده، اما انتظار می رود سیاست های مالی بتوانند در سال های آینده، روندی ملایم از بازیابی را طی هفته آتی آغاز کنند.

نگرانی از رکود با تعمیق بحران در آلمان

اقتصاد آلمان در زمستان 1403 و بهار 1404 به میزان ۰.۳ درصد کوچک شده است، که سومین فصل پیاپی کاهش رشد اقتصادی خود را تجربه کرد. انتظار می رود بانک مرکزی اروپا در تیر ماه نرخ بهره را کاهش دهد، اما شاخص PMI منطقه یورو در تاریخ 2 خرداد، داده ای بسیار مهم خواهد بود. شاخص PMI بخش تولید احتمالاً زیر ۴۵ باقی می ماند (نشان دهنده رکود).

چه بر سر اقتصاد ایران خواهد آمد؟

اقتصاد ایران در آستانه هفته جدید با چالش های قابل توجهی مواجه است. گزارش ها از بازارهای داخلی حاکی از آن است که طی روزهای اخیر، نرخ دلار در بازار آزاد به حدود 80 هزار تومان و کمتر خواهد رسید.

بانک مرکزی ایران احتمال دارد طی هفته پیش رو اقدامات جدیدی در راستای کنترل نقدینگی انجام دهد، از جمله افزایش نرخ سود بین بانکی به بیش از 27.5 درصد و یا

استفاده از عملیات بازار باز برای جمع آوری نقدینگی فعلی کشور.

از سوی دیگر، مذاکرات ایران با اتحادیه اوراسیا درباره حذف دلار از مبادلات تجاری، می تواند چشم انداز میان مدت تجارت خارجی کشور را تحت تأثیر قرار دهد. هرچند این تحولات هنوز به نتیجه قطعی نرسیده اند، اما بازار سرمایه به این اخبار واکنش مثبت نشان داده و شاخص کل بورس تهران طی هفته گذشته با رشد 3.2 درصدی همراه بوده است.

در حوزه صنعت، احتمالاً سیاست های حمایتی دولت در حوزه انرژی، در هفته پیش رو اصلاح خواهد شد. برخی کارشناسان هشدار داده اند که ادامه یارانه گسترده به صنایع پرمصرف، به زیان بهره وری و عدالت اقتصادی تمام خواهد شد.

پیش بینی می شود هفته آینده، اقتصادی با نوسانات بالا برای ایران باشد که تحت تأثیر اخبار ارزی، تصمیمات بانک مرکزی و تحولات منطقه ای قرار دارد. گفت وگوهای ایران و صندوق بین المللی پول در بازه 3 تا 5 خرداد ممکن است در صورت پیشرفت مذاکرات هسته ای، منجر به کاهش محدود برخی تحریم ها شود. احتمال افزایش کم قیمت طلا در ایران وجود دارد، زیرا شهروندان به دنبال حفظ ارزش دارایی های خود در برابر سقوط ریال هستند. صادرات نفت همچنان در سقف ۱.۲ میلیون بشکه در روز باقی مانده و این موضوع رشد درآمدهای ارزی را محدود کرده است. در هفته آینده تعرفه تجاری برای ثبت عضویت ایرانی در تجارت اوراسیا حذف خواهد شد. این یک فرصت بی نظیر برای تقویت تجارت بین الملل ایران است.

تهیه شده توسط مرکز شتاب تبریز-TAC

منابع:

صندوق بین المللی پول

رویترز

S&D Global

The Conference Board

تسنیم

دنیای اقتصاد

Destatis

بانک مرکزی ایران

Fedwatch